DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE RABIE CANINA.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,

Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini ſubjicit

JACOBUS M'ILWAINE,

HIBERNUS.

Societ. Chem. Edin. Soc. Extraord.

Nec non

Soc. Phyſic. Americ. Sodalis.

Conjecturalem artem eſſe medicinam, rationemque conjecturae talem eſſe, ut cum ſaepius aliquando reſponderit, interdum tamen fallat nos.

Celſus De re Med.

Ad diem 25. Junii, hora locoque ſolitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXVII.

Viro praeſtantiſſimo

FRANCISCO HERVEY,

BRISTOLII COMITI,

Et

DERRIENSIS EPISCOPO,

Admodum venerando;

Non minus propter virtutes ejus innatas,

Eximias, et valde colendas,

Quam labores, quos publice

In Hiberniam impendit;

Haſce ſtudiorum ſuorum primitias,

Ut ſummae obſervantiae teſtimonium,

Dicatas eſſe

Voluit

AUCTOR.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

RABIE CANINA.

QUIA legibus almae hujus academiae ſancitum eſt, unumquemque ſummos medicinae honores attingere cupientem, quoddam ſpecimen in lucem proferre, quo monſtretur illum aliquid ſaltem in arte ſalutari navaſſe, nec omnino imperitum eſſe, *de rabie canina* decrevi ſcribere: Ea enim morbus eſt, qui, quanquam non ſaepe obveniens, talis tamen habeatur, qualis (ut mea fert opinio) jure poſtulat, ut ejus natura ſit medico non levi cura explorata: Quandocunque enim ſe obviam fert, ſym-

 ptomatis

ptomatis tam horrificis, et tantum periculi indicantibus ſtipatur, quod ni promptum auxilium adhibeatur, mors dira brevi ſequitur.

DEFINITIO MORBI.

'Potionis cujuſlibet, utpote convulſio-
'nem pharyngis dolentem cientis, faſtidi-
'um et horror, plerumque e morſu anima-
'lis rabidi *.'

HISTORIA MORBI.

Quo tempore hic morbus homines infeſtare coepit, parum inter auctores convenit: Sed, quia conſtat, canes et alia animalia, quae ex iis huic morbo obnoxia ſunt, atque a quibus homines infici ſolent, in omni

* Cull. Synopſ. Noſolog. Method.

ni quaſi aevo extitiſſe, nobis forſitan colligere fas eſt, morbi hujus originem antiquiorem eſſe ulla hiſtoria, quam nobis medicorum ſcripta ſuppeditarunt.

Multis modis hoc venenum dictum eſt, inficere humanum genus:

1*mo*, Rabidorum animalium morſu; et forte tam exquiſite contagioſum ſit, ut ad morbum inducendum ſufficiat cutem, non autem ſanguine detracto, perſtringi.

2*do*, Spiritu in pulmones receptum, et fortaſſe cum pauxillo ſalivae commiſtum.

3*tio*, Aliqua parte cuticula non obtecta ſalivam, recentem ex ore, tangente.

4*to*, Aliquid hoc veneno tinctum pertrectando *. Auctor merito inclytus memoravit, periculum minui, ſi dentes animalis rabie correpti inter mordendum per veſtes denſiores adigantur; quia major ſpes eſt viri ab iis abſterſi: Itaque idem, vulneri in ulla corporis nuda parte admotum, certius

* Boerhaave, Aphor. 1136.

tius nocivum eſſe. In tabulas quoque retulit idem auctor, ſeipſum exempla vidiſſe hujus veneni, nullo vulnere illato, per cutem permeantis *. Praecipue autem notabile eſt, id quod a Palmari narratur: 'Ruſticus qui hoc morbo laborabat, exiſtimans ſe cito periturum eſſe, ut ei liberos ſuos oſculari concederetur obſecravit; conceſſum eſt, et ille non diu poſt animam efflavit; at omnes liberi eodem malo corripiebantur, et ſeptimo ab ejus incurſu die interibant †.' Simile exemplum retulit Schenkius, de patricio viro, qui rabioſum canem, antequam dimitteret ſtrangulandum, oſculatus, poſtea *hydrophobicus* periit ‡. Hoc omne in idem convenit cum eo quod novimus de aliorum morborum contagie per vaſa abſorbentia in corpus recepta. Labia enim, interior pars oris, fauces, et lingua, tam

* Sauvage, diſſert. ſur la cauſ. et la natur. de la rage.

† Palmari de morb. contag.

‡ Obſervat. med. lib. 8. p. 848.

tam tenui cuticula obteguntur, et lymphaticis adeo abundant, quod venenum ab iis facile abſorberi poteſt.

Non erit huic loco alienum diligenter perpendere, num hic morbus unquam naſcitur in humano corpore, nec vulneribus, nec quacunque alia externa cauſa illatus. Quod interdum ſua ſponte excitatur obſervationibus auctorum non parvi nominis veriſimile redditum eſt *. Tale enim exemplum praebet illuſtr. Van Swieten, de juvene viginti novem annorum, temperamenti calidi et ſicci, qui ſumma excandeſcens ira proprium digitum momordit, unde, intra viginta et quatuor horas, *hydrophobicus* factus eſt; et quidem adeo, ut, etiam aquae mentione facta, ſtrangulari videretur; dein, *maniacus* ac plane furibundus evadens, ſubito periit, poſt aeruginoſam materiam evomita bile mera. Adjungit iſtis idem ſcriptor, quod in hoc exemplo conſtitit illud

* Edinburgh Med. Eſſays, vol. 1.

lud venenum per ſummum irae furorem natum fuiſſe in corpore, non vero aliunde acceſſiſſe *. Rem quoque ſimilem narravit celeb. Boerhaave: Auditoribus enim ſuis affirmare ſolebat, ſe vidiſſe lictorem, cujus carnificem e loginquo accerſere officium erat, ut publica de ſceleſto homine ſumeretur poena, incidiſſe in febrem ardentiſſimam, omnemque potum oblatum ſummo horrore repudiaſſe, et tertio die periiſſe: Miſer ille callidiſſima tempeſtate exercitatione valida uſus erat, deinde per quatuor horas nudato capite, ſolis radiis expoſito, in ſcapha conſederat, atque per totum diem ne ullum niſi ardentiorem laticem hauſerat.

Salius Diverſus in muliere triginta ſex annorum, febre peſtilenti primo, dein, hoc morbo expugnato, dyſenterica reddita, atque denuo curata, manente tamen quadam febricula, vidit hydrophobiam naſci, et quidem tali gradu, ut alios coram ſe bibentes ſuſtinere

* Van Swiet. Comment. Boerhaave Aphor. 1130.

ſuſtinere non poſſet: Mens tamen ſemper conſtabat, et octavo die, poſtquam omne liquidum horrere coepit, mortua eſt *; cum a morſu rabioſi animalis *hydrophobici* facti raro quartum diem ſuperare ſoleant. Ab his et multis aliis, quae hujuſmodi variis ſcriptoribus narrantur, pro rato apud illos habitum eſt, talem morbum, ne ulla materia viroſa in corpus admiſſa, innutriri aliquando; dicunt quoque, hanc morbi formam leniorem eſſe, et ſublatu faciliorem.

Ab iſtis vero exemplis, meo judicio, vix nobis licet inferre, eos, qui his ſymptomatis laborant rabie canina affectos eſſe: Et ad hanc opinionem amplectendam adducor, quia omnes iſti auctores, tantummodo hydrophobiae, quae rabiei verae non niſi ſymptoma unum inter multa eſt, mentionem fecere. Hoc aliquando in quibuſdam malis, uti in febribus nonnullis, et interdum in hyſteria, aliis, quae hunc morbum efformant,

* De febre peſtilent. cap. xix. p. 362.

mant, haud comitantibus, ſeipſum manifeſtare, non equidem inficias ibo; ſed, ſi animum ad exemplum, quod protulit Van Swieten, advertamus, et reminiſcamur hominem ab eo memoratum intra viginti et quatuor horas a tempore quo invaſerat ira, hydrophobia captum eſſe, proxime obveniet recordandum, rabiem caninam non niſi poſt multos dies, imo aliquot menſes, vel etiam, ut nonnulli auctores affirmant, annos, adoriri.

Exemplum quod retulit Boerhaave explicari poteſt, ratione habita ad fatigationem inſuetam, et magnam quantitatem liquorum ardentium quos aeger biberat; a quibus, ſcilicet, febris violentiſſima excitata eſt, delirio ſtipata: Ex tali conditione, horror aquae haud raro oritur; atque ea cauſa forſitan Boerhaave rabiem caninam acceſſiſſe opinatus eſt. Sed a ſupra dictis mihi, cum multis aliis, colligere licet, hunc morbum nunquam revera contingere homini, niſi cum corporis quaedam pars veneno ab animali rabido recepto vitietur.

Vaſis

Vaſis lymphaticis, nunc adeo a celeberrimo Monro illuſtratis, non difficile eſt, his in rationem aſſumptis, explicare quomodo venenum hoc lethale, una cum ſaliva animalis in corpus abſorbeatur. Quamdiu hoc venenum in corpore lateat poſtquam abſorptum fuerit, non apud auctores convenit: Experientia autem nos certiores fecit, diverſa venena diverſum temporis ſpatium, antequam proprios ſuos effectus edant, poſtulare; et hoc ſpatium variare ſecundum corporum, quibus admoventur, habitum varium. Attamen talia intervalla, ex eodem veneno applicato, ordine magis certo nonnunquam exiguntur; gratia analogiae variolas hic memorabimus, quae plerumque inter octavum et decimum diem a quo inſertae ſunt, ſeipſas manifeſtant; at virus venereum, quod ad tempus per quod iners manet, rationem quandam ſervat corporis ejus conditionis quae fuit, cum primo admotum eſt: De veneno, quo canis rabidus inficit, aliquod

 dicendum

dicendum eſt ſimile; id enim plerumque ſub quintam, vel ſextam hebdomadam ſe prodit: Prolata ſunt ab auctoribus exempla, irregularia quidem habenda, quae (ut antea dictum eſt) non niſi poſt aliquot menſes, vel etiam annos, vix autem rata auctoritate comprobata, veneni effectus oſtenderunt. Ex variis autem rebus contingentibus, haec omnia venena, ut variis viribus pollentia, exiſtimari poſſunt; atque hae res una cum corporis conditione cauſae ſint varietatum, quas obſervamus in viribus morborum ab iis naſcentium. Salivae rabidi animalis in mali ſtadio ultimo, quam in praegredientibus, plus viri ineſt.

Aliorum morborum cauſae, aeque ac hoc venenum, ante in corpore per tempus ſat notabile latere videntur, quam ulli effectus morboſi oriuntur: Sic nec variolarum nec febrium contagiones confeſtim inducunt morbos ſuos; ſed in his corporibus citius, ſerius in illis: Nec ſcabies, nec lepra unquam, temporibus certis et definitis apparent.

Cauſae,

Cauſae, quae canes ad hunc morbum opportunos reddunt.

Supra conati ſumus probare hunc morbum nunquam ſua ſponte in hominum corporibus oriri; nec aliquid eorum naturae ineſſe ad eundem *praediſponens.* Cauſae autem in canibus quae talem proclivitatem gignunt, hae dicuntur eſſe: 1*mo*, Æſtus ingens, et diuturnus; frigus autem vehemens, et diutius admotum ad idem conferre dictum eſt. 2*do*, Diaeta putrida. 3*tio*, Aquae inopia: Et poſtremo exercitationis idoneae defectus.

Animadvertendum eſt praeterea canem, ex iſtis animalibus eſſe, quibus natura cutis meatus et foramina parum dedit; atque idcirco ſudor non per cutem e corpore, ut in aliis animalibus, eliminari poſſe, ſed omne a pulmonibus efflari. Inde hoc ex parte conferet, ut videretur, ad humores red-

dendas

dendas acriores ſolito, adeo ut aliis adjectis, et febre *ſui generis* orta, venenum exinde genitum ſit omni animantium generi lethale. Attamen, quantum ego novi, ab auctore nullo cauſae a quibus hic morbus revera in canibus ortum ducit, ſatis luculenter hactenus explicatae ſunt.

De ſignis quae in cane rabido conſpiciuntur.

Momenti eſt maximi, quod ad hunc morbum praevertendum, ſigna quae canem indicant rabidum ad amuſſim cognoſcere; ita ut caeſo animali confeſtim, obſtemus ne contagio apud homines, vel caetera animalia diffundatur. Ægre quidem hic in primo ſuo ſtadio ab aliis morbis diſtinguitur; ſed brevi poſtea propriis notis inſignitur, facile pernoſcendus. Hae autem notae ſunt: Infelix animal moeſtum fit; aliorum canum ſocietatem fugit; nec, ut antea, domino ſuo vel familiaribus abblanditur; latrat non amplius, ſed murmura edit;

dit; advenas adoritur; aures et caudam demittit; cibum vix aut ne vix appetit, aut denique eundem ſine delectu et torpens aſſumit. Obtuſa acie et hebeti fiunt oculi; paucis deinceps elapſis diebus anhelat; linguam exſerit, et frendere incipit; alios canes vitat, et ab iis pariter vitatur: Incipit nunc ſupremum ſtadium; domo diſcedit; vagus procurrit; et inſania vel fortaſſe cruciatu, quo vexatur, omnia animalia quibus occurrit morſu captat; et biduo vel triduo ſpaſmis correptus e vita diſcedit. Aliud eſt praeterea poſt mortem canis notatu dignum; ſi enim panis vel carnis fruſtum ſaliva animalis mortui illinatur, et cani alteri offeratur, ille, ſi rabidus fuit prior, utcunque eſuriens, cum horrore reſpuit *.

Symptomatis conſpectis, ab aliis facile hic morbus diſtinguitur; et, quandocunque canis obſervatur ſigna hujus morbi oſtendere quaedam, ſemper ligari debet, dum de eventu

* James on Can. Madneſs.

ventu certiores fiamus; ad hoc quidem breve tempus ſufficiet; atque canem, ſuſpicionis cauſa ſolius, occidere crudele eſt: Primo enim dubitandum an canis fuerit rabidus, an non; et ſi aliquis ab eo morſum acceperit, aderit in futurum terror, ne rabies inſecutura ſit, et laceſſent omnes horrores, quos periculum incertum, et omnis ſolicitudo, quam dubitatio adferre ſolet.

Quae ſigna in hominibus conſpiciuntur.

Poſtquam hoc venenum in corpus humanum abſorptum fuit, et in eo per aliquod tempus latuit, (quod quidem, in diverſis hominibus diverſum eſt) dolor partis in qua virus erat receptum, lymphaticorum tractum ſequens, primum ſymptoma eſt; exinde ſequitur laſſitudo torpens et iners; inturbatur ſomnus; terribilia exagitant inſomnia, convulſiones, et tendinum ſubſultus; irrequietus aeger ſuſpirat, et moeſtitia gravatur;

gravatur; ſanguinis detracti eadem ſpecies, quae in ſecunda valetudine.

Haec primum ſtadium claudunt. Poſtea qui morbo laborat de anxietate conqueri-ur, atque de moleſta et ardua reſpiratione orret; et nunc aquae vel aliorum liquo-um ac cujuſque rei pellucidae ſupervenit avor: Organa externa nimis ſentiunt, a ut omne, quod percipitur, moleſtiam nferat: Cibi appetitus deficit; tamen ſoli-a multo facilius quam liquida ore ſumun-ur; arteriarum pulſus fit tremulus, ſed riuſculus; ſubeunt tremores et convulſi-nes validae; materia glutinoſa et binioſa omitu ejicitur; cor palpitat inſigniter; ethrae titillationes inſolitae moleſtant, et ina, propter ſpaſmos, impetu inſueto eji-ur; penis et ſcroti contractiones valde uciant; poſt urinam redditam profluit men *: Adeſt quoque ſalivae viſcidae xus copioſus.

Nunc

* Mead on poiſons.

Nunc autem ſupervenit ſtadium tertium et ſupremum; in quo ſigna omnia jam memorata augeſcunt: Omnes liquores cum horrore recuſantur, lingua fit aſpera; os hiat, et ſpumoſae ſalivae magna quantitas in eo colligitur; hanc in adſtantes conſpere, etiam invito animo, rabies inſtigat. Rauca vox; fremere incipit aeger; verboſus quoque fit; ſed, (quod mirum in tali conditione) tantum judicii melioris ſervat, quod percontantibus reſponſa nequaquam aliena reddit; crebro nunc arteriae pulſant et languide. Tandem vero delirium atrox ipſum, nec ceſſans, adoritur: Riſus adeſt Sardonicus; vehementes evadunt affectiones *ſpaſticae;* et demum, ſpatio plerumque trium dierum, mors valde exoptanda, finem aegri miſeriis imponit.

Quae inciſis cadaveribus ſe in conſpectum edunt.

Cauſas morborum, et ſedes indagantibus, ſaepe multum ſcientiae utilis obtulerunt

cadavera

cadavera inciſa; in hoc autem morbo non multum confert ad iſtas detegendas ars anatomica: Celeberrimi quidem auctores annotarunt, organa *deglutitionis* eſſe plerumque inflammata; quia vero hujus inflammationis ſigna non ſemper inveniuntur, patet *deglutitionem* non omnino propter eam impeditam eſſe: Mihi autem veriſimile videtur, hanc inflammationem validis ſpaſmodicis affectibus, et convulſionibus, quae inter morbi curſum infeſtaverunt, quandocunque liquores hauriendi, vel etiam in conſpectu eſſent, adſcribi debere; in cauſa quoque eſſe, quod, magna copia ſalivae ex his partibus profluente, illae humoribus ſuis ſpoliatae fiunt. In cadaveribus nonnullis ventriculus et inteſtina reperiuntur inflammata: In priore necnon aliquando materia bilioſa detegitur; atque id organum haud raro aëre diſtenditur. Pericardium plerumque ſiccum; arteriae ſanguine plenae, et venae vacuae obſervantur. Solito aridiores ſunt omnes muſculi, ut et

viſcera. Nonnunquam illaeſum eſſe cerebrum videtur. Pulmones ſanguine multo diſtenduntur: Cor eodem, fere ſemper coacto repletur.

DE CAUSIS EXCITANTIBUS.

Convenit inter pleroſque ſcriptores, hujus morbi ſymptomata, a tenui quadam materia, ſed admodum viroſa, cum animalis ſaliva commiſta, originem ſuam ducere; quo autem modo nocet, et an nervos primo infeſtat an non diſceptatum eſt. In medium etiam nuperrime hypotheſes omnino inter ſe diſſimiles ad hoc enodandum prolatae ſunt: Paucae autem ex iis ad caliginem, qua res obvolvitur, diſſipandum aliquid praeſtiterunt.

Deſault ſcriptor Gallicus diſſertationem de hoc morbo edidit, in qua hunc morbum

a contagione vermiculari naſci conatus eſt oſtendere; atque quorundam animalium exiguorum ſalivam ejus in cauſa eſſe; ſcilicet quia vermes aliquando in inteſtinis eorum qui huic malo ſuccubuerunt, reperti ſunt in hanc ſententiam ivit; a ſcabie, quam animalcula exiſtimata ſunt inducere, analogia deducta, eam ſtabilire conatus eſt; et majori adhuc fiducia eandem promulgavit propter vim inſignem (ut ab illo erat exiſtimatum) qua adverſus hunc morbum pollet hydrargyrum *. Sed ſi talis contemplatio vera eſſet, vermes in omnibus, qui hoc morbo interimuntur, inveniantur oportet; ſic autem haudquaquam res ſe habet: Oportet quoque hydrargyrum magna ſaltem ex parte proficeret; ſed experientia calamitoſa omnino diverſum contingere manifeſtavit. De his vero cum ad medendi rationem perventum ſit, fuſius differam.

Multo

* Sauvage diſſert. ſur la rage, an. 1734.

Multo praeterea ingenio ornatam in lucem edidit hypotheſin celeb. Mead; opinatus eſt enim viri vim, ſali concreto acri, cum eo commiſto, deberi; atque ab hoc principio ejus actionem ad vim mechanicam retulit: Acuta ſunt, ſecundum ejus doctrinam, his ſalibus ſpicula; quae nervis incidentia, laceſſunt eos; et una cum eorum fluido ad ſpaſmos ac convulſiones ſtimulant uſque; hoc modo eorum munera perturbantur; et delirium, febris, atque alia ſymptomata inducuntur *. Huic autem opinioni, utcunque ſpecioſa videatur, multa obſtant: Inter quae recenſeatur, quod nobis nequaquam in propatulo eſt, nec intellectu facile, quomodo hi ſales, quibus tam acuta ſunt ſpicula, tam diu nervis et eorum fluido (ſi iſtiuſmodi fluidum revera ſit) adjaceant, nec proprios ſui effectus citius edant; cito enim, ut omnibus notum eſt, alia ſtimulantia hujuſmodi eos afficiunt.

* Mead, edit. nov.

unt. Hac igitur ratione nobis licet ejus hypotheſin reſpuere.

Aliam vero, et etiam minus veriſimilem, in diſſertatione ejus inaugurali protulit Heyſham. Voluit ille hoc venenum eſſe acidum; et ipſum morbum propterea abſorbentibus curandum. Paucis argumentis certe opus eſt, ad talem opinionem evertendam; facile enim cuiquam patebit eam temere ſuſceptam eſſe, et inſomnii ſpeciem, potius quam ipſius ratiocinationis prae ſe ferre. Quia ſcilicet, abſorbentia, propter quoddam medicamentum apud circumforaneos jactatum, hunc morbum tollere exiſtimatum eſt, ille theoriam tali opinioni accommodare cupiit, et ideo hanc effinxit: At quia abſorbentia adverſus hanc rabiem nihil valere probatum eſt, ſua ſponte illa corruit: Plura autem de his medicamentis poſtea *.

Sicque

* Vid diſſert. inaug. Edin. an. 1777.

Sicque auctorum de hujus veneni natura, et modo quo effectus ſuos edit, opiniones quaſdam recenſui; earum vero nulla, quantum ego judicare poſſum nec dirorum quae ſequuntur rationem perhibere, nec idoneo medendi conſilio reſpondere videntur. *Modus operandi* quidem non ſolum venenorum omnium, ſed praeterea contagionum, fatentibus pleriſque, profunde in obſcuro latet; Venia igitur me condonandum ſpero, ſi in errorem incidam, aggrediens, nequaquam fiducia, pauca de tam dubia re.

Quantum, effectibus ſuis, halitum, a quo typhus oritur, *humanum* dictum, ſimulat haec contagio, perpenſum vellem; iſtis quidem non multum diſcriminis intereſſe, ut ego opinor, vix aliquem effugiet qui ſigna ab ambobus illata, rite in animo verſabit: Quaecunque enim, hujus praecipue ſub initium, in typho quoque clarius obſcuriuſve conſpiciuntur, laſſitudo nempe, torpor, inertia: Atque revera omnia, quae inter

morbos

morbos hoſce progrediendos obveniunt, nervos inſigni modo laborare indicant; hoc, in noſtro morbo, teſtantur ſpaſmi, contractioneſque vehementes toti ejus progreſſui adnexi, et in typho provectiori non raro contingentes: Forte *canini* mali venenum, quam typhi violentius, magiſque viroſum; i. e. irritatio allata magis exquiſita ſit: At haec res a vario corporis habitu, quem afficit, varietatem accipiat; ſique ſolummodo gradu ſigna diſcrepent, verum exinde morborum nequaquam oritur diſcrimen.

Id, in quo praecipue diſcrepant duo iſta mala, eſt dira illa, et horrenda gutturis affectio, apud auctores nomine hydrophobiae inſignita: At hoc ſignum nequaquam rabiei caninae omnino proprium eſſe, ſupra memoravi; ut et idem, teſtantibus multis auctoribus, juxta quarundam febrium finem, et ſubinde in hyſteria ſe manifeſtare.

Quare vel quomodo tale ſignum in hoc morbo ſemper obvenit; vel qua ratione virus caninum gulam prae aliis partibus corporis

corporis appetit; quomodo necnon (ſingulariter quidem) ſaliva hunc morbum communicat, nec facilis, ſi quaeratur explicatio, nec forte unquam erit.

Iſtarum quaeſtionum ſecunda non magis in própatulo, quam quare nervus forte in corporis extremis, unus aut plures lacerati, triſmum induceret; quare ſcrophula, et carcinomata glandulis abundantes partes praecipue infeſtarent; vel quare medicamenta nonnulla non niſi quaſdam partes afficerent, hydrargyrum nempe glandulas ſalivam excernentes, cantharides urinae veſicam, &c.: Quae quidem inter naturae arcana nunc, et forſitan in aeternum latebunt. Quod ad tertiam quaeſtionem non prorſus abſonum erit ſi reſpondetur, quod quandocunque corporis pars quaevis irritatione afficitur, ad munera ſua, quaecunque ſint, peculiari et inſolito modo excernenda, eadem proclivis fit; quod praeterea exinde, humores talis indolis ſecernuntur, qualis in animali altero ſimilem actionem ci-

cat;

eat; vel (eodem ſpectat enim) quod virus abſorptum, et per corpus delatum, praecipue glandulas ſalivam ſecernentes arripit; vel denique affectio ex conſenſu inter cerebrum et inteſtina intercedente, partim fortaſſe pendeat: Idcirco quod haud parum hujus veneni, et iſta *contagionis*, actio ſe mutuo ſimilant, ſuſpicari non omnino ſine cauſa erit.

CAUSA PROXIMA.

Si mali, cujus origo tantum abſconditur, proxima cauſa exhiberi poſſet, ad uſum medicum promovendum haud leviter conferret; et utcunque tale negotium, venenorum natura, hujuſque praeſertim, tam obumbrata, omnibus difficile videatur; ex ſignis tamen quae adfert hic morbus de proxima ejus cauſa aliquid conjicere haud

vetatur. Nervos ideo debilitate et organis propterea nimis ſentientibus correptos, ideoque facilius per totum corpus, at magis adhuc per tubum alimentarium irritandos, pro cauſa proxima non ſine cauſa haberi poſſe nobis videatur: Haec quidem corporis conditio nervorum fontem, et originem, cerebrum nempe, infeſtanti veneno, et debilitatem aut inertiam inducenti forſitan imputetur; imminuta exinde, ejus excitandi facultate.

Venenum tali modo agere vix dubitandum relinquunt varia morbi ſigna; omnia enim debilitatem inferre veriſimile reddunt; iſtud praeterea, quod maxime inſigne eſt (viz. hydrophobia, et muſculorum gulae affectio) facillime explicandum eſt, ſi pro explorato habeatur fibrarum muſculorum irritandi facilitatem, omnibus quae vigorem ſuum minuunt, augeri; exindeque cunctis infirmantibus.

Nec quaecunque alia ad rabiem caninam pertinent haud, ni fallor, eadem ratione, (non

(non etiam excepto delirio) explicanda; delirium enim morbo jam provecto, et ſaeviori oboritur; ſicut in quibuſdam febribus a cerebri imminuta incitatione provenit.

Venenum hoc idcirco nervis praecipue infeſtum eſſe opinamur; et a poteſtatibus moventibus, ſolummodo pendere omnes mutationes quae varia corporis munera afficiunt.

Non meum eſt, ut de diagnoſi verba facerem; quia ſignis ſupra recenſitis, facile ab omnibus aliis hic morbus diſtinguitur.

PROGNOSIS.

Certam in hoc morbo prognoſin, aeque ac in multis aliis morbis ſtatuere perdifficile eſt: At quidem, propter adverſam hactenus noſtrorum remediorum fortunam, exitum felicem augurari raro poſſumus. Nihilominus

minus quia a ſignis aliquid judicare et diſcernere penes nos ſit, non ſemper, ut animum deſpondeamus convenit; nec oportet quamcunque morbi ſpeciem penitus inſanabilem habere; noſtrum ſolummodo eſt, ut quandocunque res difficultate inſigni implicentur, inſcientiam noſtram fateamur. Quamvis enim, in hoc vel antea elapſis ſeculis, remedium ad hunc morbum tollendum valens, haud repertum fuerit licet nihilominus ſperare tale, venturos forte inter homines, ſe prodituru eſſe. Ab hoc ad illud humanus progreditur animus, omnia tentans; et ad alteram in magna ſcientiae catena perducit unaquaque commiſſura. Morbus quidem eo aſſurgere poteſt, quod labem inde, in corporis variis partibus acceptam intuentes, et vim qua per totum pollet in animo colligentes, jure, nec interjecto dubio, praedicare non vetamur, eundem cum talis in quocunque homine ſaevit, inſanabilem eſſe. At in diverſis mali ſtadiis, valde diverſa inferre permittitur.

RATIO

RATIO MEDENDI.

Hoc revera caligine atra obtegitur: Plerumque enim miſerrimus, quem hic morbus adoritur cito ſatis ſuccumbit; etiam quamvis omne remedium, quod vel theoria excogitavit, vel experientia commendavit adhibitum fuerit. Audivimus autem eundem ſanatum eſſe; igitur, etiamſi in nullo morbo quam in hoc plus fallaciae, ſemitam, quam hujuſmodi experientia deſignavit, ſequar.

Illa quidem duo ſanandi conſilia indicat; quorum primum in veneni effectibus oppugnando conſtat: Alterum vero in duas partes dividitur; in eam quae irritandi facilitatem nervis minuit; et, 2*do*, quae corpori robur impertitur. Cujuſcunque aevi ſcriptores in hanc ſententiam ierunt, quod, malis quae ex rabidi animalis morſu ſequi ſolent,

ſolent, praecipuum eſt ut antea obviam eamus; et idcirco primum noſtrum conſilium optime perficitur, reſecando partem illam cui morſus inflictus erat; tali negotio convenit ſcalpellum; inciſio profunda debet eſſe, et latior, ne quaedam veneni pars fortaſſe ſuperſit in homine. Nonnullis crudelia videntur talia vulnera; atqui dolor per tantulum temporis vexans nihili habendus eſt, cum diris, quae ſequi minantur, collatus. Eadem inſuper medendi ratio a Boerhaave *, Preſtwick †, et aliis ſcriptoribus laudata eſt: Idem quoque ſentit Mead, nos monens, talem hujus morbi curationem eſſe vel extemplo poſt venenum receptum, vel paucis diebus tentandum, et antequam hydrophobia vel aquae horror ſupervenerit ‡.

Attamen quam longo intervallo poſt morſum acceptum haec operatio cum exitu

* Aphoriſms.

† Treatiſe on poiſons.

‡ Treatiſe on poiſons.

tu felici uſurpari poteſt, diſputatur: Quidam auctores aſſeverarunt eam nihil boni allaturam eſſe, niſi extemplo in uſum veniat. Sed *ex analogia*, ratione à variolis ducta, fortaſſe nobis colligere licebit hanc operationem profuturam eſſe, etiam ſi per complures dies à morſu dilata fuerit: In variolis enim docuerunt experimenta, quod ſi pars, cui materies inficiens admota erat, earundem propagandarum gratia, etiam diebus aliquot poſt ejus applicationem exſcindatur, ne ullus morbus ejuſmodi inſequetur.

Equidem ſat difficile eſt, abſorptione nunc ſerius contingente, propter varia multa et temperamentorum peculiaria (ut ſupra memoratum) ſtatuere quo tempore hoc venenum effectus ſuos edidiſſet. Illuſt. Cullen, a cujus ingenio et induſtria medicina tanta accepit de hoc morbo differens, ſic prolocutus eſt: 'I am, in the firſt place, 'firmly perſuaded, that the moſt certain 'means of preventing the conſequences of 'the

‘ the bite, is to cut out, or otherwiſe de-
‘ ſtroy, the part in which the bite has been
‘ made. In this every body agrees; but
‘ with this difference, that ſome are of o-
‘ pinion that it can only be effectual when
‘ it is done very ſoon after the wound has
‘ been made, and they therefore neglect it
‘ when this opportunity has been miſſed.
‘ There have been, however, no experi-
‘ ments made proper to determine this
‘ matter; and there are many conſiderati-
‘ ons which lead me to think, that the
‘ poiſon is not immediately communicated
‘ to the ſyſtem; and therefore, that this
‘ meaſure of deſtroying the part may be
‘ practiſed with advantage, even many
‘ days after the bite has been given *.’

Poſtremo, ab experimentis didicimus, ulcus venereum, ſi recentius ſit, omnino abſciſſum, morbo ipſi ulterius progreſſuro omnino

* Firſt lines of the Practice of Phyſic, vol. 4. p. 109.

nino obſtare; dum vulnus brevi ſanatur. Ex iſtis igitur, opinor hanc operationem ſemper praeſtare; etiamſi venenum per temporis intervallum breve adhibitum fuerit antea. Parte exciſa vulnus per aliquod tempus apertum, nec ſanatum fonticulis, veſicatoriis, vel aliis *eſcharoticis* ſervetur neceſſe eſt.

Perhibuit hiſtoriam Fothergill, ancillae cujuſdam, et ejus domini; qui ambo a fele rabido morſum paſſi erant: Vulnus quod acceperat ancilla, per diuturnum tempus non potuit ſanari; domini autem interea, quia ille leviter tactus erat, cito evanuit: Ille hydrophobia captus ex vita deceſſit; dum ancilla, ulcere veneni abſorptionem praeveniente, morbum omnino effugit.

Quandocunque autem nobis non concedatur facultas morbum hoc modo tractandi, cucurbitulae forſitan, et ſcarificatio noſtro propoſito reſpondeant. Memorata ſunt praeterea a quibuſdam auctoribus cauteria ambo, ut ea, quae inſigne commodum at-

tulerunt: Atque revera, ſi ſatis morboſarum partium eſſet ab iis deletum, certe proficerent: Veruntamen iſtas partes ſcalpello eximi magis optandum videtur; quia dolor, quem cauterium infert, multo diutius perſtat, et fortaſſe magis nocet, quam ille, quem ſcalpellum.

Partem quoque vulneratam exſugere, a ſcriptoribus, etiam celeberrimis, praeceptum eſt*: Nequaquam vero exiſtimo, tale opus ſuſcipi debere, quia ſugenti multum periculi forte adferat; timendum eſt enim, ne veneni pars quaedam, linguae, gingivis vel faucibus adhaereat, et ab iis abſorbeatur: Atqui hoc ſemper, ex neceſſitate, citius adhuc efficietur, ſi in his partibus ſit ulcus: Num autem tale venenum, ſi aliquo caſu in ſugentis ventriculum reciperetur, innoxium eſſet, ſtatuere haud poſſumus: At ſi ex *analogia* inferre liceat, ille ſugendi modus, ut remedium in hoc morbo laudatus fuit, propter

* Celſus de re med. lib. 5. p. 226.

propter ejus efficaciam (ut auctores dicunt) in eximendo viperae venenum: At ratio, qua hoc et illud venenum organa vitalia afficit, valde diverſa eſt: Etenim canis rabidi venenum (ut ſupra expoſitum) abſorptione agit; non autem nobis pro certo eſt, viperae venenum hoc modo afficere; quia vix in animo concipere poſſumus, quomodo abſorptio contingere poteſt, quum venenum viperinum effectus ſuos, in perpaucis horis, imo interdum horae momentis edit. Patet igitur ex hoc viperae venenum principium vitae confeſtim laceſſere, et ejus agendi poteſtatem dirimere: Experimenta docuerunt opium iſtos nervos, quibus recta applicatur, primo moleſtare; et inde per conſenſum, non per abſorptionem caeteros. Lethum vero ab abſorptione inferri poſſe ex exemplis ſupra recenſitis in propatulo eſt.

Huic praeterea conſilio reſpondeat cauſticorum applicatio, ſi ex iis factum ſit ulcus ſat amplum, et profundum, et per tempus ſat longum ſanari prohibeatur. Praecipue

cipue vero convenit haec applicatio, quando pars, cui morſus inflictus eſt, non facile exſcindi poteſt, ut oris partes quaedam, &c.; tunc enim cauſticorum idonea applicatio maxima commoda pollicetur: At ſcalpellum, quandocunque rite uſurpari poteſt, anteferendum eſt. Atque hoc modo primum noſtrum conſilium perficere conamur. Antequam vero ſecundum, nempe id quod curationem reſpicit, aggrediamur, forte pretium erit operae, nonnulla remedia ſpecifica dicta, et a quibuſdam magni nominis ſcriptoribus inſigni laude commendata perſtringere. Praetermitto quidem id Œſchriontis a Galeno, et Oribaſio nobis traditum; id ſcilicet quod a cancris uſtis componitur; nugas nec non Peregrini hyenae pellem induere ſuadentis; una cum pulvere Palmarii adeo jactato; cancrorum quoque *fluvialium*, cum theriaca, cineres ab Ætio, Rufo, et Poſſidonio commendatos; turpethum minerale quod James tanta laude extulit; et ſtannum cum Mithridatio,

datio, a Mayern et Grew commendatum. Cynorrhodi quoque radicem, etiamſi inſomniis coelitus commonſtrata fuiſſe dicatur; et canis rabidi jecur exuſtum; Pimpinellam inſuper ab Henrico, ejus nominis ſecundo Galliae rege, medico ſuo Fernelio indicatam; et multa alia: Nec niſi ad ea, quae hodie in uſu ſunt, quae apud multos celebrantur, quaeque a medicis magni nominis ingentes laudes acceperunt animum advertam. Horum primum obvenit id medicamentum, quod a vico *Ormſkirk* nomen accepit, majori attentione quam alia, obſervandum; quia idem in hujus mali curatione multum profuiſſe dictum eſt, et etiam hodie in Angliae quibuſdam partibus ſeptentrionalibus celebratur: At ſi medicamenta ſingula, quibus hoc conficitur, perluſtremus, patebit quod ne unum ex iis aliquid contra hunc morbum valere poteſt; Haec enim ſunt;

R. Pulv.

℞. Pulv. Cret. ℥ſs.
—— Alum. gr. x.
Bol. Armen. ʒiii.
Pulv. Enul. Camp. ʒi.
Ol. Aniſ. gtt. vi. Miſce.

Tale quidem eſt remedium a multis magni aeſtimatum, adverſus malum tam atrox et periculoſum. Inter omnes conſtat, cretam non niſi abſorbere. Alumini dotes ſunt ſtypticae; atque bolo Armeniaco ſimiles, ſed minores gradu: Helenii vero radicem fere iners eſſe medicamentum, vix ulla virtute praeditum, nemo ignorat; unde vix unquam in ullo morbo uſurpatur: Oleum aniſi non niſi ad caetera miſcenda inter ſe, et ſaporem palato jucundiorem iis impertiendum inſervire poteſt. Haec compoſitio tamen ab Heyſham (ut ſupra dictum eſt) ut omnino ad rabiem caninam curandam apta, miris laudibus fuit celebrata.

Tamen ipſe Heyſham non negat quod hoc remedium in multis exemplis defecit; de iſtis autem hanc excuſationem praetexit,

'An

" An cortice Peruviano intermittentes, " mercurio lues venerea, ſulphuri pſora, " ſemper cedere inveniuntur?" Si vis, qua pollent adverſus hos morbos remedia iſta eum effugit, talibus reſpondendi veniam poſco; nempe, quod plerumque (humano generi fauſta quidem res) illorum morborum mali effectus ab his ipſis remediis oppugnantur revera; non autem credo, etiam unum exemplum caninae rabiei verae ab ejus laudato medicamento ſublatae proferri poſſe. Haud mirum mehercule eſt homines theorias proprias, totis viribus ſuffulcire cupientes, eorum gratia argumenta nonnunquam inepta amplecti. Multa quidem a variis auctoribus memorata, illud parum proficere oſtendunt; quae ut recenſeam, haudquaquam neceſſe eſt. Quando ſymptomata probe conſpecta ſunt, facile apparet, talia ab acido (ut ab illo erat exiſtimatum) nequaquam ſuam originem poſſe ducere.

Hic

Hic praeterea animadvertere fas eſt, quod ex multa obſervatione ratum fuit, plurimos ab animalibus rabidis morſum paſſos, nec tamen morbo hoc captos eſſe. Retulit Vaughan, quod ex fere triginta hominibus aliquando eodem cane rabido morſis, non niſi unus hoc malo correptus eſt *: Itaque ſi hoc medicamentum omnibus iſtis hominibus imperatum eſſet, omnes proculdubio ab eo convaluiſſent, praeter unum illum; et exinde fides inſignis, quod ad ejus dotes, et poteſtatem adverſus hunc morbum, ei contigiſſet.

Pluribus de hujus medicamenti inutilitate non opus eſt; mentionem illius profecto non fecerim, niſi gratia eorum, qui de ejus natura forte ignari ſint; ut caveant, ne hujus morbi jam provectioris curationem tali remedio ſperent, vel in eo fidem reponant.

Alterum medicamentum hoc nequaquam efficacius a Georgio Cobb Equite, nobis fuit

* Caſes of Hydrophobia.

fuit commendatum, remedium *De Tonquin* appellatum a loci nomine unde ad nos aſportatum eſt; hoc apud Sinenſes nunquam fallere exiſtimatur; merito autem hodie negligitur: Haec ſunt illa ex quibus conficitur

℞. Cinnabar. Nativ.
Factit. *a a* gr. XXIV.
Moſchi gr. XV. Miſce, fiat pulv. ſubtil.

Haec ſumenda ſunt in cyatho liquoris ejus qui *arrack* nuncupatur; et ſi intra paucas horas poſtea non prorumpat lenis ſudor, remedium iterandum eſt: Attamen omne commodum, quod abeo provenire poteſt, moſcho, qui vi pollet antiſpaſmodica certe debetur. Propter tales equidem dotes, adverſus ſpaſmos, quae in hoc morbo contingunt, utile ſit forte.

Ille pulvis, quem laude efferebat Mead, ex lichene cinereo terreſtri, et pipere nigro componitur. Licheni hujus medicamenti efficacia attribuitur; id quidem a materiae

medicae ſcriptoribus acre diureticum habetur; at ſi de vegetabilium natura quicquid ex eorum guſtu detegi poſſit (quod magna ex parte conceditur) licebit colligere hoc parum vel etiam minime adverſus aliquem morbum profuturum; non enim ex eo percipitur vel aliquid pungens, vel ullus ſapor inſignis palatum afficiens.

In *actis philoſophicis* * plantam quandam, viſcum ſambucinum nuncupatam †, et in quo ad hunc morbum ſanandum, multum fidei repoſuit, commendavit Dampier: Eadem cum venaeſectione, et balneo frigido uſurpari voluit: At hoc medicamentum jure obſolevit.

De balneo frigido nunc tractandum eſt: Hoc quidem adverſus hunc morbum in uſu fuit olim; ſed nuper etiam ut *antidotum* laudatum eſt. Idem laudat Celſus, non ſolum ut remedium prophylacticum, ſed etiam

* No. 237. ann. 1780.

† Tremella Auricula. Lin.

etiam ut utile in ipſo morbo ſanando; "Ægrum in piſcinam projici nec opinantem nec eam antea conſpicientem jubet," modo quoque mergere, modo attollere, "uſquedum ore etiam invitus aliquid aquae ſumpſerit; ſic enim ſimul, et ſitim, et aquae metum auferendum fore*." Nec minus a Boerhaave laudatum eſt balneum frigidum: At in contrarium ſententiam ierunt multi alii auctores†; aſſeverantes nil boni unquam ab eo oriri: Nourſe praeterea in *actis philoſophicis* exemplum memoravit, quod horum ſententiam valde confirmare videtur; adoleſcens enim quidam in pollice morſum a cane rabido acceperat; in mare decies immergebatur; ut antidotum, illis temporibus celebratum magnopere, nempe pulverem antilyſſum, per quadraginta dies, ore ſumebat; nihilominus

* Celſus De re Med. lib. V.

† Berkenhaut on the Bite of a Mad Dog; Fothergill, Philoſ. Tranſact. &c.; Hamilton on the Hydrophob. &c. &c.

ominus poſt menſes undeviginti hydrophobia correptus peribat; etiamſi intra hos menſes ab operatione in eum propter calculum veſicae extrahendum inſtituta convaluerat *.

Duo ſimilia exempla retulit venerandus Morgagni; in iſtis hic aeger, ipſa nocte balnei frigidi uſum inſequente, mortuus eſt; ille cito poſtquam ab eo aſcenderat. Nec praetermittere poſſum exemplum alterum quod in *actis medicis* retulit Munckly: Quidam a cane rabido mordebatur; et ejuſdem diei veſpere ad maritima diſcedens, apud ea per decem dies manſit; intra id tempus ſaepe lotus eſt; nihilominus hebdomadis ſex elapſis, captus rabie canina ſuccubuit fatis. Collatis autem omnibus licere videtur nobis de hoc remedio collecturis, exempla in quibus id nec morbo huic obſtitit, nec eum ſuſtulit, innumera eſſe.

Laudatus eſt, quod ad hunc morbum ſublevandum, ab auctoribus celeberrimis, hydrar-

* Acta Philoſop. No. 445.

hydrargyri largus uſus : Van Swieten, Sauvage, James, cum aliis compluribus, magni hoc medicamentum habuerunt ; ut et auctores adhuc recentiores, ut De Laſſone, &c. ; atque etiam illuſ. Cullen ipſe ait, " That more advantage ſeems in prac-" tice to have been derived from this than " from any other remedy * :" Multa quidem narrantur utilitatem ejus, et aeque multa, nihil id ad hunc morbum praevertendum valere teſtantia. De Laſſone inquit hoc medicamentum in decem ex quinque et decem hominibus, qui omnes, alii intra viginti, et quatuor horas poſt alios, a lupo rabioſo morſum acceperant, tentatum eſſe : Horum hominum tres *oſtreorum* teſtis, in pulverem redactis fretos (nec hoc valde diſſimile a medicamento quod apud Ormſkirk venit) paucis diebus furioſos et delirantes factos e vita exceſſiſſe : Quartum, medicum non arceſſentem, donec morbus ſe manifeſtaverat, rabie correptum et

* Practice of Phyſic, vol. IV.

et extinctum eſſe: Undecim qui ſupererant, advocato medico, imperatum eſſe hydrargyrum; horum unum, poſtquam id per dies decem ſumpſerat, hydrophobicum factum ſpatio quadraginta, et octo horarum mortuum; tres alios denique inter hydrargyrum utendum ſublatos: Caeteros vero (ut ille opinatur) ab eo ſanatos.

Licet autem hic, non ſine gravi cauſa, ſuſpicari reſiduos illos talem infectionem nunquam accepiſſe.

Deſault ejuſdem remedii fautor praecipuus, exiſtimabat morbum hunc a vermiculis valde exiguis originem ſuam trahere; et propterea, quia hydrargyrum contra vermes pollet, idem quoque illum fugaturum. Haec autem theoria, potius ex ſolicito ſomnio nata, quam animo vigilante et ſui compote videtur eſſe: Non amplius igitur in eam morabor. Opinor equidem, quod ſi exemplis multis, a ſcriptoribus prolatis, hydrargyri incaſſum et ſine ullo commodo tentati, credere fas ſit, licebit

quoque

quoque colligere non multum fidei in eo ut prophylactico, multo minus ut medicamento penitus morbum ſublaturo reponendum eſſe : At nihilominus, quantum proficiat experientia hactenus non ſatis indicavit. Cheyne et alii putarunt, quanquam hydrargyrum large in corpus injectum deficiat, id tamen, non ultra ſalivationem progrediendo, noſtris votis reſponſurum eſſe : De hoc autem multum dubito ; ſi enim ex *analogia* rationem inferre liceat, comperiemus, hydrargyrum luem veneream, ſaliva proritata, ſolvere certius quam ſi talem effectum non praeſtitiſſet.

A quibuſdam prolata eſt et alia ratio indicans, ſimilitudinem inter rabiem caninam, et luem veneream intercedere ; quia virus, quod utrique morbo cauſae eſt iiſdem vaſculis, lymphaticis nempe, abſorbetur : Non autem inde, quantum ego judicare poſſum, ſequitur, hydrargyrum, quia unum morbum hujuſmodi tollere ſolet, propterea omnes qui per illa vaſcula in corpus irrepant,

ſubla-

ſublaturam eſſe: Huic quoque ſententiae obſtant variolae; earum etenim contagio, quanquam iiſdem vaſculis acceptum, neque unquam hydrargyro deleri repertum eſt; neque ipſum morbum, poſtquam ſemel id corpus infecerit, ab eo praeverti; corruunt idcirco eorum argumenta, et ſua mole prolabuntur.

Mea quidem opinione, multum mali ſaepe ab hoc medicamento oritur; quot enim hominum corpora ab eo vel nimis vel intempeſtive uſurpato infirmata et quaſſata quotidie licet aſpicere? Quot medici idem temere adhibent, potentiam qua humanum corpus afficit nihilominus ignorantes? Oportet autem illum, qui hoc imperat, non ſolum perſpectas habere vires ejus cum aliis rebus mixti, ſed etiam quando ſolum adhibetur. Revera medici multum intereſt et ſtructuram cujuſque noſtri corporis partis, et uſum pernoſcere.

Nulla quidem fides ad illa, quae aſſecuta ſunt, nomen hujus morbi remediorum *ſpeci-*

ficorum

ſicorum adjudicanda eſt; quia vix aliquem latet hodie, quam exigua, ſi ulla, vi ejus veneno adverſantur, quandocunque pro certo habemus corpus ab eodem infectum eſſe: Quoniam vero aliquibus talis *craſis* et propriam quoddam ſit, ut nunquam hoc malo infici poſſunt, ſpecifica illa ex talibus corporibus nomen ſuum inſigne acquiſierunt.

James de hac re differens inquit,

"Perhaps, out of twenty people reported "to have been bit by mad dogs, the fact is "not true with reſpect to two. For many "receive a bite from a ſtrange dog, in "conſequence of their own folly and im-"pertinence, which I think every one "guilty of, that teazes a dog, or endea-"vours to fright him wantonly; and on "theſe occaſions, the conſequence of the "aggreſſor's impudence is aſcribed to the "madneſs of the dog, who immediately "runs away, and is heard of no more, or "is killed, and is concluded to be mad,

"though perhaps more rational than the "fool that provoked him. Then ſome "ſpecific is adminiſtered; the perſon con- "tinues well, and the remedy acquires the "reputation of having cured a diſtemper "that never exiſted in that ſubject, or of "preventing one, that could never be ex- "cited by that cauſe *."

Curationem, quae maxime idonea videtur, aggrediens, (quia nullum remedium unicum ſemper venenum e corpore ejiciens hactenus cognitum fuit) duo conſilia proponam; nempe, 1*mo*, Nervorum irritandi facilitatem nimiam minuere, et cavere ne corpus inde nimis exquiſite ſentiat; 2*do*, Robur corpori impertiri. Primo conſilio opium quod forſitan hac vi, nempe irritationis minuendae, omnibus praeſtat, liquida ſub forma adhibendum; quia quando pilulae ex eo uſurpantur, illae non confeſtim ſolvuntur, et idcirco ſerius effectus ſuos edunt: Si aeger huic medicamento aſſuetus

* James on Canine Madneſs.

aſſuetus fuerit, guttae ſexaginta uno tempore ſumi poſſunt, ſi non quinquaginta forſitan ſufficient, haec quantitas ter quaterve in die, uti ſymptomata urgent, propinentur. Nunc oportet quidem ut valide nitamur, et ut quam maxime leniamus faucium irritationem; nam ea in hoc morbo multo magis quam in ullo alio exquiſita eſt; etenim ſolida interdum deglutiri poſſunt, dum etiam leviſſimus cujuſcunque liquoris contactus convulſiones ciet; quam celerrime igitur huic occurrendum eſt. Quando hoc accidit opium in pilularum forma imperari debet, quarum cuivis opii duo grana inſit; earundemque quinque aut ſex quotidie ſumantur; aucta quantitate gradatim eo uſque quo aegri ventriculus ſinit aut perferre poteſt. Sed ſi opium nec ſolida nec fluida forma ore aſſumi poteſt, tunc clyſmata emollientia, quae ſeptuaginta vel octoginta laudani liquidi guttas continent, imperentur et repetantur ſaepiſſime. Si opium defecit, tunc alia remedia tententur,

tur, ut aether vitriolicus, cujus drachma ſemiſ. ſingulo quovis tempore eſt capienda, et ter vel quaterin die iteranda. Poſtremo, hoc deficiente, nos tentare opportet, moſchum, ſub quacunque forma velit medicus. Sed in hoc morbi ſtadio ſpes maxima noſtra ab opio oritur, itaque imperare eum debemus in quantitate tam magna quam aegri vires ferre poſſunt. Ab eo remedio enim forſitan irritationi occurremus; et ſpaſmi ac convulſiones ab ea pendentes maxime lenientur.

Secundam nunc partem appulimus, nempe ut corpori robur redintegretur; ad hoc confert eximie cortex Peruvianus, ut ecligma, juglandis magnitudine, aſſumendus, quotidieque iterandus quater vel quinquies, prout ventriculus ferat aegri; cui quoque permittendus cibus nutriens, et vini quantum velit. Si cortex Peruvianus nauſeam inducat, ad parata ex chalybe confugiendum eſt; e quibus ferri rubigo optime pollicetur, quater, e *charta farinacea* quovis die,

die, uſque ad ſcrupula duo, *aſſumpta.* Si vero tantum increverit, morbus, quod non amplius aliquid aeger aut ſolida aut fluida devorare poſſit, deſperandum fere omnino: Quantum poſſumus nihilominus tentandum; infelici caput radendum; et imponendum quod totum cranium obtegat epiſpaſticum: Gutturi quoque extrinſecus cataplaſmata laudano tincta, ſaepius imponenda.

Ut clyſmata injicienda ſunt quoque ſorbitiones valentiores, et juſcula opii aliquanto commiſto; laxantia quoque eodem modo, ut liquetur alvus, uſurpanda, etiam per morbum totum. Atque his rationibus forſitan tantum irritandi facilitatem fauces infeſtantem debellare, ut aliquid devorare poſſit aeger, penes nos ſit; et rebus ſic ſe habentibus etiam in diro hoc malo remediis ſupra memoratis ipſa ſanitas forte revocetur.

Finita nunc haec brevis diſſertatio: Quam manca et imperfecta ſit nequaquam ignoro.

ignoro. Interea autem ſpero, hoc non ad ingenii inopiam omnino adſcribendum fore; res enim ipſae ad tale opuſculum pertinentes in occulto latent, et tenebris obvolutae animi aciem fugiunt; nec propterea ſcriptori quae ſufficiat, materiam ſuppeditant; ita ut, etiam poſt hunc tractatum inceptum, pene ab eo deſivi, aliud argumentum proſecuturus. Qualiſcunque vero ſit, ſubeſt ſpes quod omnis lector ingenuus in tali re mendis, quae forſitan inſint, ignoſcet.

F I N I S.